

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 11. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 11. december 2019

Tidspunkt: mødet startede kl. 14.20

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Tanja Larsson (S), Rasmus Stoklund (S), Jens Rohde (RV), Halime Oguz (SF), Søren Søndergaard (EL), Victoria Velásquez (EL), Jan E. Jørgensen (V) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: statsminister Mette Frederiksen

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 12.-13. december 2019 og møde i Det Europæiske Råd (art. 50) den 13. december 2019

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 6 (fortroligt revideret udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 5 (fortroligt revideret udkast til konklusioner (art. 50))

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 2 (fortroligt udkast til retningslinjer for konklusioner)

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 1 (fortroligt udkast til kommenteret dagsorden)

Det Europæiske Råd 12-13/12-19 – bilag 7 (faktaark vedr. konferencen om Europas fremtid)

Statsministeren: Jeg vil i dag forelægge mødet i Det Europæiske Råd, der begynder i morgen i Bruxelles. Der er to emner, som for alvor kommer til at dominere dagsordenen: det flerårige budget og klimaspørgsmålet.

Mødet starter som vanligt med en drøftelse med Europa-Parlamentet formand. Her forventer jeg, at Parlamentets ønske om en konference om fremtidens EU vil blive bragt op. Det er en idé, som Kommissionen støtter, og derfor er det selvfølgelig nødvendigt at diskutere det i Rådet. Der er to vigtige emner: 1. Inddragelse af de nationale parlamenter. Det ved jeg, at også Europaudvalget er optaget af. 2. At der i EU-samarbejdet i de kommende år bliver brugt energi på at løse de problemer, som europæerne står over for, i stedet for en ny potentielt meget abstrakt diskussion. Sagt lige ud har hele Europa brugt meget lang tid på Brexit, og det har ladt vigtige diskussioner i skyggen. Min anbefaling vil være: på bolden nu. Lad os tage fat på de

alvorlige problemer såsom dem på migrationsområdet og klimaområdet. Der kan selvfølgelig afholdes en konference, men jeg synes, at det er vigtigt at bruge tiden rigtigt de kommende år.

Vi starter med klima. I ved, at der er kommet en ny formand for Det Europæiske Råd – Charles Michel. Han har gjort det til en af sine mærkesager, at de europæiske ambitioner på klimaområdet skal hæves. Han lægger op til, at vi beslutter et mål om klimaneutralitet i 2050. Det bækker vi op om fra dansk side, og det ligger i fin forlængelse af den gode klimalov, som mange af os i Folketinget blev enige om for kort tid siden. Jeg ved ikke, om vi opnår enighed, men det ser svært ud. Der er nogle lande, der er meget imod, og det er klart, at det centrale spørgsmål er, hvordan vi også får finansieret den omfattende grønne omstilling. Der kan være nogle lande, der har en interesse i, at vi også foregriber diskussionen om budgettet. Jeg synes, at det er afgørende af få skilt de to diskussioner: klima først og budgettet efterfølgende.

Det fører mig frem til det næste store tema: MFF'en. Der kom som bekendt et udspil fra Kommissionen, som ligger ret langt væk fra den danske position om at holde sig på 1 pct. af BNI. Der er efterfølgende kommet et udkast fra det finske formandskab – en såkaldt forhandlingsboks – der lægger op til at reducere Kommissionens forslag med 56 mia. euro. Det giver et udgiftsniveau på 1,07 pct., dvs. at vi set med danske briller bevæger os i den rigtige retning, men vi er ikke langt nok nede. Vi vil fortsat have et tæt samarbejde med både Sverige, Østrig og Holland. Det er vigtigt at sige, at vi fra dansk side skal holde fast i ønsket om at modernisere EU-budgettet – bl.a. med fokus på migration, klima og forskning. Jeg forventer på ingen måde, at der kommer en aftale på det her møde i Det Europæiske Råd; jeg ser det mere som en form for statusdiskussion. Under middagen kan der også godt komme en diskussion af EU's eksterne relationer, dvs. en debat om sanktioner mod Rusland, for vi skal vedtage en konklusionstekst. Og så skal EU-Afrika-topmødet også forberedes.

Fredag morgen er der møde i eurozonen, hvor der bliver gjort status over ØMU-arbejdet i eurogruppen. Og vi vil også få lejlighed til at forholde os til Brexit-spørgsmålet, fordi der er valg i Storbritannien i morgen. Og dermed kender vi resultatet fredag. Formodningen er, at hvis Boris Johnson får et arbejdsdygtigt flertal i Parlamentet – hvilket noget kunne tyde på – at man så fra britisk side har tænkt sig at få godkendt udtrædelsesaftalen endeligt. Og at briterne derefter forlader EU. Det betyder, at vi ret hurtigt skal have igangsat den afsluttende forhandlingsrunde, som jeg personligt synes, vi skal prøve at gøre kort for at få frigivet noget tid til andre og meget vigtige dagsordener.

Formanden kvitterede for, at statsministeren nævnte de nationale parlamenter som emne for konferencen om fremtidens Europa. Hun håbede, at det harmonerede med udvalgets ønske om en drøftelse om nationale parlameters mulighed for at være involveret i beslutningsprocessen i EU. Statsministeren var orienteret om, at Folketinget havde meldt sig ind i debatten om, hvad konferencen skulle indeholde. Emnerne åbenhed, grundlæggende værdier og de nationale parlameters rolle var blevet fremhævet fra dansk side. En række nationale parlamenter havde i samarbejde skriftligt udtrykt ønske om mere fokus på de nationale parlameters rolle – alt ud fra et ønske om at føle et medejerskab til det, der besluttes på europæisk plan. At

nationale parlamenter undervejs i beslutningsprocesserne har mulighed for at sætte deres aftryk giver arbejdet med europapolitik så meget mere mening i de nationale parlamenter.

Jens Rohde henviste til det finske udkast til et kompromis for den kommende flerårige budgetaftale. Det bragte budgettet ned på 1,07 pct. I hvor høj en grad ville regeringen insistere på et budgetmaksimum på 1,0 pct.? Og hvad med de prioriterede områder? Alle de områder, udvalget og regeringen normalt var enige om skulle prioriteres lod til at betale prisen for det lavere budget, og der ville ikke blive rørt ved landbrugsområdet eller strukturfondene. Det var bekymrende.

Statsministeren sagde til formanden, at hun var tilfreds med, at Folketinget allerede havde spillet ind i diskussionen om EU's fremtid. Der er behov for en mere markant rolle til de nationale parlamenter i EU-samarbejdet, for her står det repræsentative demokrati stærkest. Til Jens Rohde sagde hun, at det finske forslag til kompromis gik med regeringens øjne i den rigtige retning. Det reducerede Kommissionens oprindelige forslag med et betydeligt milliardbeløb. Franskmændene havde rakt ud efter Danmark med en idé om også at se på andre områder for at reducere rammen endnu mere. Kommissionen lagde op til en prisopregningsprocent på 2 pct. Satte man den til 1,8 pct., ville man frigøre yderligere 15 mia. euro. Den danske position var fortsat et max på 1 pct., og man kunne godt bringe det ned til det, men det var klart, at også indholdet spillede ind. Danmark mente, at man skulle modernisere budgettet og bruge flere ressourcer på bl.a. klima, migration og forskning og dermed mindre på de traditionelle områder, altså strukturfonde og landbrugsstøtte. Ramme og indhold udgjorde de to store knudepunkter, som ville komme til at dominere de næste mange måneders diskussion om EU-budgettet. Danmark ville holde fast i moderniseringen og et max på 1 pct.

Katarina Ammitzbøll tilsluttede sig holdningen om et budgetmaksimum på 1 pct. af BNI. Hvilke akutte problemer stod EU over for? I budgettet var der afsat et betragteligt beløb til kategorien "samhørighed og værdier" for at skabe en større udligning i Europa. Ville nogle af de midler komme Danmark til gode, eller ville det primært gavne de ydre områder af Europa?

Jens Rohde syntes, at det var fornuftigt at forhandle ud fra en budgetrestriktiv linje, men spørgsmålet var, hvor dogmatisk regeringen ville gå til værks. Regeringen havde forholdt sig temmelig dogmatisk til 2020-budgettet, men det var en sag mellem finansministeren og udvalget. Var det finske formandskab ude i taktiske forhandlingsmanøvrer ved at skære på klima, migration og forskning og ikke pille ved de to store budgetposter for i sidste ende på de 1,07 pct.?

Statsministeren mente, at Danmark skulle insistere på både at ville modernisere budgettet og få det ned på 1 pct. af BNI. Det blev ikke let at opnå begge dele, men det var muligt. Til Katarina Ammitzbøll sagde statsministeren, at sigtet måtte være at få løftet nogle af de dele af Europa, der står svagt – og det var jo ikke Danmark. Intern overførsel i EU-samarbejdet var en årsagerne til, at nogle af de lande, der tidligere stod dårligt, var blevet stærke samfund. Den vej var der god grund til at forfølge. Om EU's opgaver sagde statsministeren, at den mest

akutte var Europas ydre grænse. Europæerne kan ikke forsvare det, der sker ved Middelhavet og de mange tusinder, der sætter livet på spil på deres flugt fra Afrika til Europa. Derfor ønskede regeringen at oprette et nyt asylsystem. Situation var mere stabil end i 2015, men ingen kunne sige, at de ydre grænser var sikret i al fremtid. Hun mente også, at der var udfordringer med arbejdskraftens fri bevægelighed. Den havde bibragt meget godt, men også skabt pres på arbejdsmarkedet. Det var et vigtigt emne at tage ind i ny æra, hvor den fri bevægelighed også bliver en fair bevægelighed. Den skal understøtte det europæiske arbejdsmarked i stedet for at skabe unfair konkurrence mange steder. Der var også en udfordringer på skatteområdet – måske ikke akutte, men vigtige: behovet for, at også techgiganter beskattes på samme måde som andre virksomheder. At konkurrere hinanden ned på skat er en farlig spiral for dem, der gerne vil skattefinansiere de fremtidige europæiske velfærdssamfund, herunder det danske. Hendes anbefaling var – her oven på Brexit – at blive på bolden og komme i gang i stedet for at tale om abstrakte fremtidsdiskussioner. Det havde man en forpligtelse til – bl.a. på klimoområdet, hvor man havde muligheden for at tage de næste skridt i Europa, hvis man gjorde det rigtigt.

Formanden mindede om udvalgets ønske om at tale med statsministeren om arbejdskraftens fri bevægelighed. Det ønske var blevet henvist til beskæftigelsesministeren, som ville komme i samråd i udvalget i den kommende uge. Havde statsministeren tænkt sig at tage emnet op allerede på det kommende DER-møde? Statsministeren nævnte migration, klima og forskning som tre væsentlige områder at bruge EU-midler på. Kunne hun så give tre eksempler på områder, hvor man kunne reducere tilførslen af midler for netop at skaffe finansiering til de prioriterede poster?

Jens Rohde mente, at det ville komme til at ramme regeringen som en boomerang, hvis den skabte en fortælling om, at EU er "fuldstændig gak", som statsministeren havde udtalt om de øgede administrationsudgifter for den 7-årige EU-budgetperiode. Skulle ministerens udtalelse om, at der var områder i Europa, hvor der var større behov for et løft end Danmark, fortolkes sådan, at Danmark ville afstå fra at søge kuvertpenge? Og færre midler fra søjle 2? Og hvor vigtig var landerabatten, som det finske formandskabs kompromisforslag foreslog elimineret? Udgjorde den et ultimativt krav fra regeringen, som det blev fremsat under Helle Thorning-Schmidt-regeringen?

Victoria Velásquez spurgte, om Tyrkiets rolle i Syrien og den etniske udrensning med mange tusinde mennesker på flugt ville blive behandlet på Det Europæiske Råds møde.

Statsministeren forventede ikke, at Tyrkiet ville være på dagsordenen. Til Jens Rohde sagde statsministeren, at rabatten blev ved med at være en hovedprioritet for regeringen. Hun havde rejst spørgsmålet om arbejdsmarkedspolitikken under sit første møde med den nye kommissionsformand. Hun havde ligeledes talt med den svenske statsminister om, at Danmark og Sverige i fællesskab skulle starte et samarbejde med den nye beskæftigelseskommissær om arbejdsmarkedspolitikken. Som eksempler på områder, hvor der kunne bruges færre penge, svarede statsministeren formanden, at man kunne man målrette samhørighedspolitikken på de

fattigste regioner og derved frigive mange milliarder. Man kunne diskutere, hvad man skulle kalde en så voldsom stigning i administrationsudgifter, som der var lagt op til, men de kunne ikke desto mindre reduceres – også taget i betragtning af, at der nu blev et land mindre i EU. Hun havde også tidligere på mødet beskrevet, hvordan man kunne frigøre milliarder af euro ved en prisopregning, ligesom der kunne skaleres op og ned på de enkelte udgiftsposter. Det var klart, at hvis man ville holde sig på 1,0 pct. af BNI, kunne der ikke bruges så mange penge, som der var lagt op til fra Kommissionens side.

Jens Rohde udbad sig svar på spørgsmålet om kuvertpenge. Ville man søge færre struktur-fondsmidler, fordi statsministeren ikke mente, at der var behov for det. Og ville statsministeren ligesom den statsminister, der havde hentet rabatten hjem, nedlægge veto mod budgettet, hvis Danmark ikke fik sin rabat?

Formanden spurgte, om statsministeren kunne sige mere om, hvorvidt hun og den svenske statsminister var enige om ændringer i forhold til den fri bevægelighed.

Statsministeren svarede, formanden at hun var enig med sin svenske kollega om at se på, hvordan man kan styrke de europæiske lønmodtagere. Hun kunne ikke komme det nærmere på nuværende tidspunkt. Danmark og Sverige havde en klar interesse i, at ændringer inden for arbejdsmarkedspolitikken respekterer den skandinaviske arbejdsmarkedsmodel, der er anderledes end i resten af Europa. Til Jens Rohde sagde hun, at ja, rabatten var fortsat vigtig for Danmark. Hun ville ikke gå ind i hvert enkelt forhandlingselement nu; det var for tidligt, men ja, rabatten var fortsat vigtig, og det var hovedprioritet at fastholde budgettet på 1 pct. og samtidig modernisere det.

Katarina Ammitzbøll var enig i, at klima og de ydre grænser er vigtige emner. Det fik hende til at tænke på, at statsministeren ved en tidligere lejlighed havde sagt, at EU ikke var klar til at udvide med lande på Vestbalkan. Et land som Østrig, der grænser op til vestbalkanlandene, talte for en strategi for områdets tilknytning til EU. Et land som Nordmakedonien havde længe stået på startrampen og vist, at de kunne leve op til mange af EU's krav, men de stod der stadig. Hvordan forholdt statsministeren sig? Og hvad med Tyrkiet? Hvordan skulle EU håndtere det?

Jens Rohde bad statsministeren have ham undskyldt, men han følte sig nødsaget til at grave efter et svar. Der havde netop været en episode, hvor det halve udvalg var uforstående over, at regeringen stemte nej til EU's 2020-budget trods et mandat fra de EU-positive partier om at bakke op om en budgetaftale, hvis den ikke brød MFF-rammen. Der er finansministeren, der henter mandat, men statsministeren, der forhandler den flerårige budgetramme, så kunne hun oplyse, hvordan det skulle fortolkes, at noget var en hovedprioritet? Hvor dogmatisk var regeringen? Hvis statsministeren ikke kunne komme det nærmere nu, hvornår så? Hovedprioriteterne og strategien for MFF-forhandlingerne måtte være rimelig klare. Han var i øvrigt helt med på dagsordenen om arbejdsmarkedspolitikken, men hvor langt var statsministeren villig til at gå? Hver gang Kommissionen og Europa-Parlamentet kom med lovgivningsinitiativet i forsøg

på at gøre noget ved problemerne ved den fri bevægelighed, sagde man fra dansk side, at man vil ikke have den lovgivning, mens en række andre lande råber på europæisk lovgivning.

Statsministeren syntes, at spørgsmålene lå noget væk fra rådsmødedagsordenen. Det var korrekt, at der var en principiel udfordring, om end hun oplevede positive meldinger for arbejdsmarkedet fra den tiltrædende Kommission. Regeringen var principielt mod EU-lovgivning på området, fordi ganske meget på det danske arbejdsmarked klares af arbejdsmarkedets parter. Den danske model var i hendes øjne den bedste arbejdsmarkedsmodel. Det skulle man have til at gå hånd i hånd med EU, og det var ikke nemt, men det skulle omvendt ikke forhindre Danmark i at engagere sig, når den nye kommissionsformand tog arbejdsmarkedet op. Det var afgørende at være med til at understøtte den positive ånd og samtidig sørge for at bevare de nationale, særegne træk for arbejdsmarkedet. Med Ursula von der Leyen oplevede hun en kommissionsformand, der var meget bevidst om, at man kan noget særligt i Skandinavien på arbejdsmarkedsområdet. Hun oplevede ikke, at der var en intention om at spænde ben for det gode arbejde der. Fra dansk side skulle man sørge for, at EU-initiativer ikke kom i karambolage med den danske arbejdsmarkedsmodel. I Folketinget skulle man snart diskutere vejpakken som et konkret eksempel på, at man var nødt til at navigere inden for det europæiske samarbejde, og at arbejdsmarkedets parter håndterer en situation, der har en meget tæt sammenhæng med arbejdskraftens fri bevægelighed. Arbejdet mellem FO og DA var rigtig godt, og hun håbede, at man fik det vedtaget parlamentarisk i Danmark.

Til Jens Rohde sagde statsministeren, at forventningen var, at der skulle tages et egentlig mandat i januar på MFF'en, så man ville altså vende tilbage til de mere konkrete spørgsmål om den flerårige budgetramme.

Vestbalkan var i øvrigt ikke på dagsordenen for DER-mødet. Der var planlagt et topmøde om Vestbalkan i maj måned, og det var vigtigt – også oven på diskussionen om udvidelse eller ikkeudvidelse. Der var en entydig interesse i at holde Vestbalkan så tæt på Europa, som det overhovedet kan lade sig gøre. Hun forventede heller ikke, at Tyrkiet og flygtningeaftalen ville blive bragt op, men hendes holdning her var uændret. Flygtningeaftalen var vigtig, og der var en stærk interesse i at fastholde et tæt samarbejde med Tyrkiet i det spørgsmål. Det skulle ikke afholde Danmark fra at udtrykke kritik af Tyrkiets fremfærd i andre sager.

Formanden mindede om, at Europaudvalget i den grad havde meldt sig ind i kampen for den danske arbejdsmarkedsmodel. Der var møde med kommissæren for området den følgende dag, og udvalget var i gang med at arrangere en konference i samarbejde med svenske og finske kolleger samt Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dansk Arbejdsgiverforening i januar 2020. Så der var et stærkt engagement fra udvalget i den danske arbejdsmarkedsmodel. Debatten på dagens møde startede med formandens tidligere spørgsmål til statsministerens udtalelser om et opgør med arbejdskraftens fri bevægelighed. Det var det, hun gerne ville vide mere om. Det var muligt, at emnet ikke var på topmødets dagsorden, men ikke desto mindre havde statsministeren selv kaldt det væsentligt område som svar på Katarina Ammitzbølls

spørgsmål. I og med at statsministeren ikke havde ønsket at stille op til samrådet om udtalelserne, kunne man vel ikke fortænke udvalgets medlemmerne i nu at stille spørgsmål til hendes synspunkter.

Jan E. Jørgensen mente, at statsministeren havde fremført en stråmand i forbindelse med spørgetid i Folketinget, idet hun lod til at have fået en opfattelse, at Venstre ønskede et højere dansk EU-bidrag. Det var ikke korrekt, for Venstre havde hele tiden sagt, at budgettet for 2020 og MFF'en skulle holde sig inden for 1 pct. af BNI. Havde statsministeren misforstået noget? Og havde hun en kommentar til, hvordan regeringen agtede af bruge Folketingets mandater? Spørgsmålet opstod på baggrund af på den nylige situation, hvor regeringen til udvalgets store forbløffelse havde stemt nej til 2020-budgettet, uden at der var lagt op til det i mandatet fra Folketinget. Hele ideen om et europaudvalg er jo, at regeringen kan forhandle i tryk vished om at have et folketingsflertal i ryggen og ikke det modsatte.

Statsministeren syntes, at regeringen skal overholde de mandater, der gives af udvalget. Hun var glad for den brede opbakning til den budgetrestriktive linje med et EU-budget på 1 pct.

Mødet sluttede kl. 15.11.